

Voeding bij hitte en hoogte

(Sport)diëtiste Katrien Van Roy

Uitdaging en omstandigheden

- Extreme uitdaging:
    - 636 km
    - 8161 hoogtemeter
  - Extreme omstandigheden
    - Hitte en droogte
    - Hoogte
    - Uitdagend terrein
- Goed voorbereiden !

Weersomstandigheden

	gemiddelde maximum temperatuur (°C)	gemiddelde minimum temperatuur (°C)	gemiddeld aantal uren zon per dag	gemiddeld aantal dagen neerslag per maand	gemiddeld aantal mm neerslag per maand	gemiddelde zee temperatuur (°C)
januari	18	6	7	7	☔☔	n.v.t.
februari	20	8	7	6	☔☔	n.v.t.
maart	22	9	8	6	☔☔	n.v.t.
april	24	11	9	6	☔	n.v.t.
mei	28	14	9	4	☔	n.v.t.
juni	32	16	11	1	nihil	n.v.t.
juli	36	20	11	1	nihil	n.v.t.
augustus	36	21	10	1	nihil	n.v.t.
september	32	18	9	2	☔	n.v.t.
oktober	27	15	8	5	☔	n.v.t.
november	22	10	7	7	☔☔	n.v.t.
december	19	7	7	6	☔☔	n.v.t.

nihil = 0-5 mm • ☔ = 6-30 mm • ☔☔ = 31-60 mm • ☔☔☔ = 61-100 mm • ☔☔☔☔ = 101-200 mm • ☔☔☔☔☔ = meer dan 200 mm

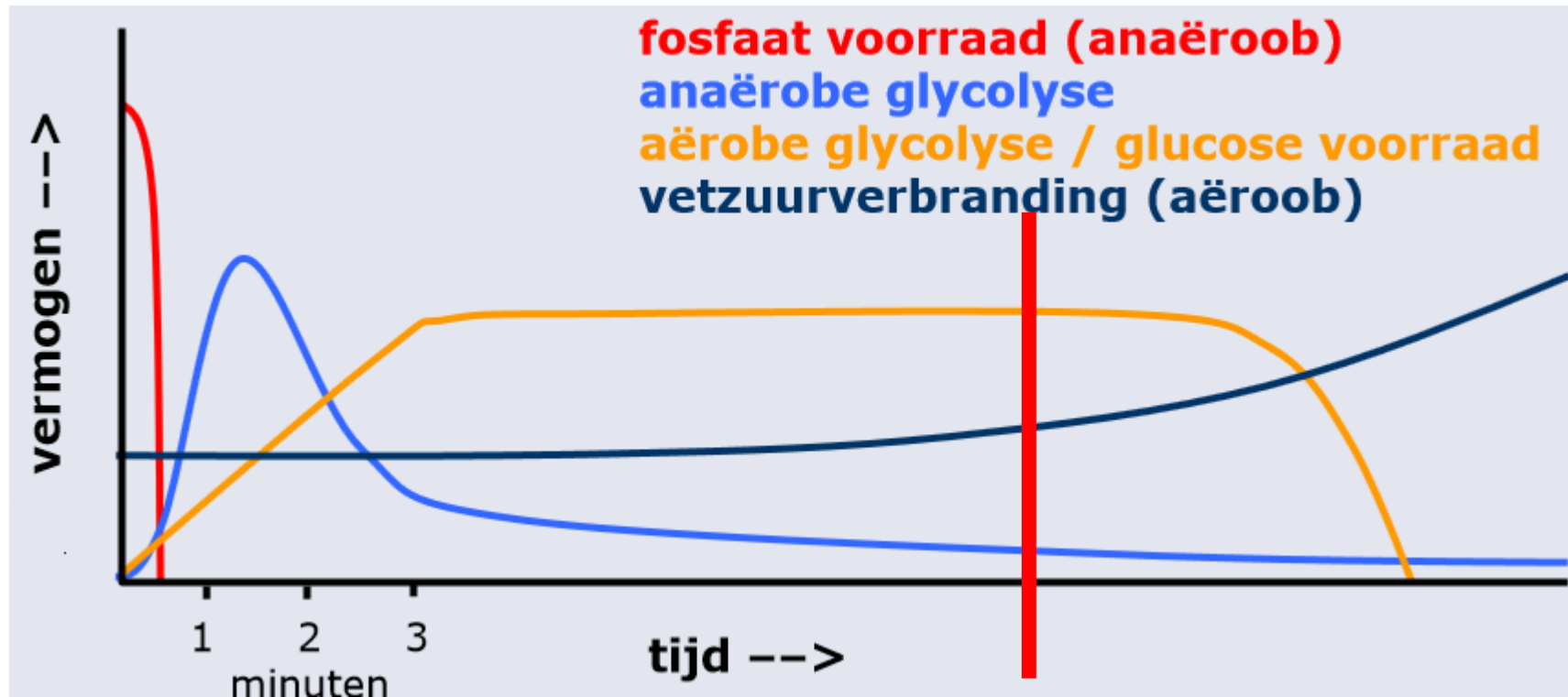
Aandachtspunten

- Energie
- Koolhydraten
- Vocht

Energiesystemen

Koolhydraten

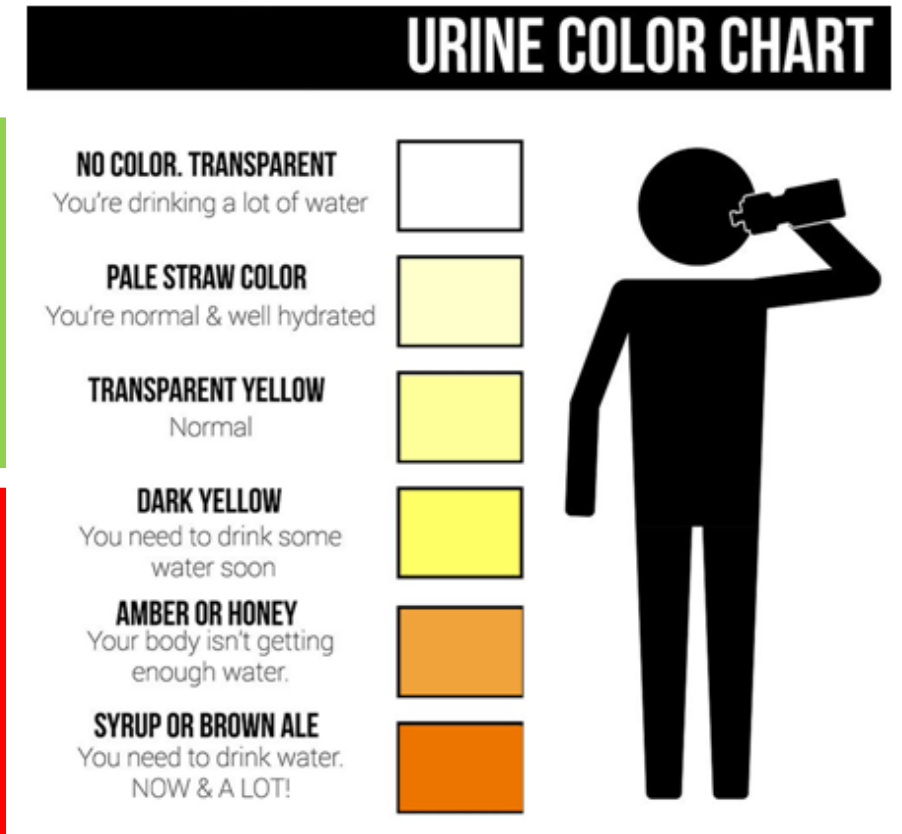

- Eerste energiebron
- Uitputbaar
- Belangrijk om aan te vullen
- Glycogeen : 400 – 900 g
- Uitgeput na 1,5 uur

Vocht

- Dehydratie = sportprestatie ↓
- Vermijden van krampen

Voor de inspanning

2 dagen voor inspanning

- Carbo-loading = stapelen van koolhydraten
- Energie-inname blijft gelijk →
- Meer koolhydraten eten ↑
- Beperken van vet, eiwit en vezels ↓
- Weinig tot geen sport ↓
- 5-7 g KH / kg LG

YES

NO

YES !

NO

KH-rijke voedingsmiddelen

- Honing
- Confituur
- Gedroogd fruit
- Fruit
- (Witte) pasta of rijst
- Rijstpap
- Fruitsmoothie
- Havermout, muesli
- Isotone sportdrink
- Energiereep

Ontbijt voor etappe

- Liefst 2 uur op voorhand
- Hoog in koolhydraten
- Minimum 100 g (mag tot 300 g oplopen)
- Laag in vet, eiwit en vezels
- Voldoende vocht innemen (zeker 500 ml)
  - Check kleur van urine

Ontbijt voor etappe

- Gevoelige maag en darmen?
  - Licht verteerbaar
  - Vloeibaar
  - Geen koffie
  - Geen zure dranken zoals appelsiensap
  - Geen melkproducten
  - Geen ijskoude dranken
  - Voldoende drinken

1 uur voor etappe

- Kleine **koolhydraatrijke** snack (30 g)
  - 500 ml isotone sportdrink
  - 1 pakje sultanakoeken
  - 2 sneden peperkoek
  - 1 energiereep
  - 1 energiegel
- Voldoende **vocht** (250 ml zeker)
  - Isotone sportdrink
  - Water
  - KOUD!

Vlak voor etappe

- 15 minuten voor start
- Eventueel nog 5 ml isotone sportdrank / kg LG
- Koolhydraten en vocht

Tijdens etappe

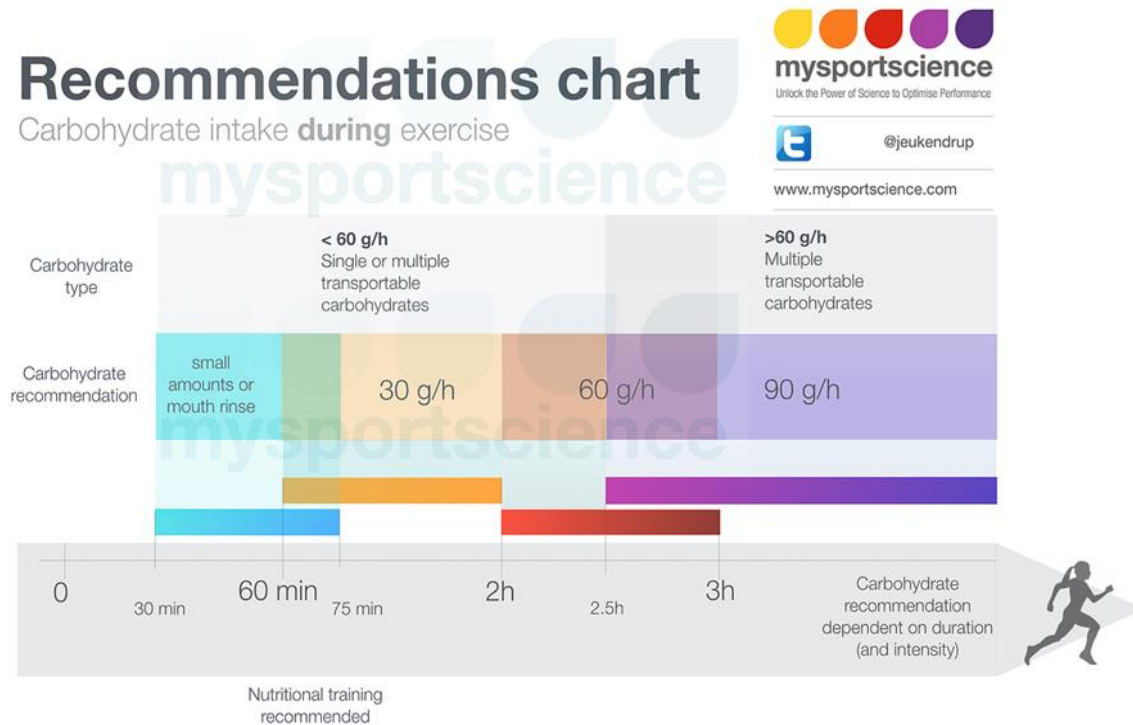

Tijdens etappe

- KH behoefte en vocht afhankelijk van
  - Geslacht
  - Duur
  - Intensiteit
  - Persoon tot persoon
  - Hitte bestendigheid
  - Zweetverlies

KH tijdens etappe

DUUR INSPANNING	AANTAL KH
1 - 1,5 u	Geen
1,5 - 2 u	30 g / u
2 - 3 u	30 - 60 g / u
> 2,5 - 3 u	60 - 90 g / u

KH tijdens etappe

- Koolhydraatrijke snack (30 g)
  - 500 ml isotone sportdrink
  - 1 pakje sultanakoeken
  - 2 sneden peperkoek
  - 1 energiereep
  - 1 energiegel
  - 1 boterham met confituur
  - 50 g dadels (ontpit)

YES

NO

KH tijdens etappe

Bij langdurige inspanningen: 90 g KH / uur

- Combinatie **glucose en fructose**
- 2:1 verhouding
- Betere en hogere opname van KH
- Vermijden van MD-klachten

Vocht tijdens etappe

- Voldoende vocht opnemen
- Min. **150-250 ml / kwartier !**
- Water of isotone sportdrink
- Voldoende zout

Vochtverlies	Gevolgen
2 %	Verminderde prestatievermogen
3-5 %	Oververhitting Spierkrampen
> 5 %	Gezondheidsrisico's

Hypotone sportdrank

<4 g KH / 100 ml

Isotone sportdrank

4-8 g KH / 100 ml

Hypertone sportdrank

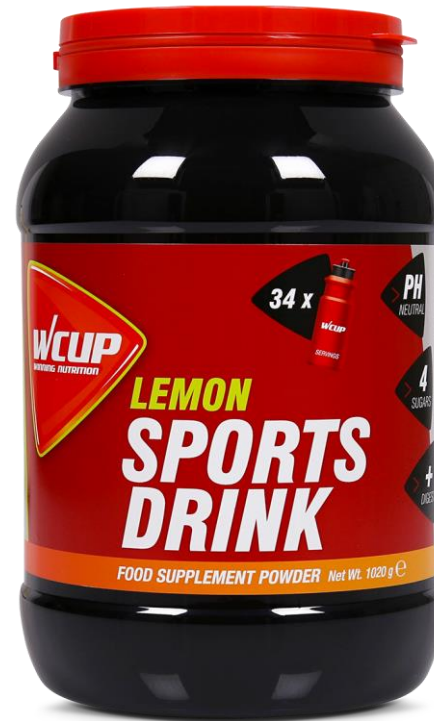
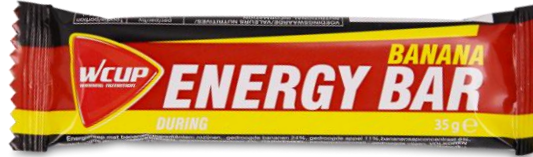
>8 g KH / 100 ml

Isotone sportdrank

- Optimale KH en vochtopname
- **4-8 g KH / 100 g**
- Natrium: 40-110 mg / 100 ml
- Glucose : Fructose – 2 : 1
- Hoofdsuiker : Dextrose (glucose) , sucrose of maltodextrine
- Bijkomende suiker : fructose of galactose
- Max 3,5 g fructose / 100 ml

Isotone producten

ORS Drink

- Helpt zouten aan te vullen
- Afwisselend met isotone sportdrink

Tips voor tijdens etappe

- Maak gebruik van bevoorradingsposten
- Neem zelf voldoende eten en drinken mee
- Bidons + camelbak (max. 3L)

Na etappe

Na de etappe

- Koolhydraten : reserves aanvullen
- Eiwit : spierherstel
- Vocht : vochtbalans herstellen
- Zout / elektrolyten : verliezen compenseren

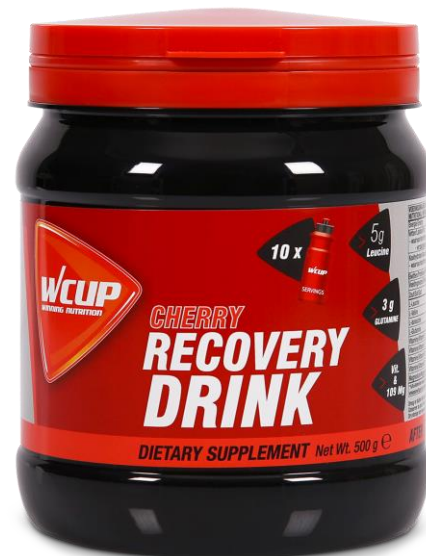
Na de etappe

Tekorten aanvullen

- Koolhydraten : 0,8 - 1,2 g KH / kg lichaamsgewicht
- Eiwit : 20 g
- Vocht : voldoende drinken
- Zout / elektrolyten : zoute droge crackers
- Liefst binnen **1 uur na** etappe

1 uur na etappe

Na etappe

- Hoofdmaaltijd
  - Hoog in koolhydraten
  - Eiwitten voor herstel
  - Vetten voor energieverbruik te compenseren
  - Vertrouwde voeding

A close-up photograph of two male cyclists in a desert setting, embracing each other. The cyclist on the right is smiling and wearing blue-tinted sunglasses and a black Giro helmet. He is wearing a light-colored jersey with a colorful geometric pattern and a red patch that reads "CORPORATION D'ENFANTS". The cyclist on the left is wearing a black Giro helmet and a similar patterned jersey. In the background, there are sand dunes, a red flag, and a small off-road vehicle. The text "Geniet ervan!" is overlaid in white on the image.

Geniet ervan!